

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บข้อมูล
4. กรรมวิธีทางข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครว้เรือนที่อาศัยอยู่ในเขตลูขาริบาลเกาะลุมพ ซึ่งมีความรวมทั้งสิ้น 4,924 หลังคาเรือน (กรมการปกครอง 2527 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) โดยตั้งเป้าหมายครว้เรือนตัวอย่างที่จะศึกษาร้อยละ 5 ของครว้เรือนทั้งหมดหรือ 246 หลังคาเรือน

สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบผสม (Multi-Stage Sampling) ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ต้องการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชาวเกาะลุมพ ดังนั้น กลุ่มครว้เรือนที่จะได้รับการสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยครั้งนี้จึงได้แก่ ครว้เรือนที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวเด่นชัด และครว้เรือนที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวไม่เด่นชัด เขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวเด่นชัดพบว่า เต็มไปด้วยร้านค้าและบังกาโล และในทางกลับกัน เขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวไม่เด่นชัดจะมีธุรกิจท่องเที่ยวดังกล่าวปรากฏอยู่เบาบางจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมท่องเที่ยวในบริเวณเกาะลุมพนั้นมีได้ปรากฏอยู่ทั่วเกาะ หากแต่เกาะกลุ่มกันอยู่เฉพาะบริเวณ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเกียร์ริง (Gearing 1976 : 90-95) ที่ว่า ปัจจัยทางธรรมชาติเป็นตัวกำหนดที่ต่ประการหนึ่งในการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของบริเวณใด ๆ ส่วนขั้นตอนในการเก็บข้อมูลนั้นจะกระทำการเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าท้องที่ต่าง ๆ ในบริเวณเกาะลุมพินีได้รับอิทธิพลจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันไปดังได้กล่าวข้างต้น ดังนั้นเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม ในขั้นตอนแรกผู้วิจัยจึงเลือกตำบลตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาจำนวน 5 ตำบล กล่าวคือท้องที่ที่ได้รับอิทธิพลจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เด่นชัดและไม่เด่นชัด อันได้แก่ ตำบลอ่างทอง แม่ไม้ บ่อผุด มะเร็ต และตำบลลิปะน้อย

ขั้นที่ 2 หลังจากที่ได้ตำบลตัวอย่างมาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือเลือกหมู่บ้านตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเช่นเดียวกันและได้หมู่บ้านตัวอย่างมาจำนวน 14 หมู่บ้าน ซึ่งมีความรวมทั้งสิ้น 1,688 ครัวเรือน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หมู่บ้านตัวอย่างในเขตลุ่มชาภิบาลเกาะลุมพินีจำนวน 14 แห่ง 1,688 ครัวเรือน

หน่วย: ครัวเรือน

ตำบล	เขตที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเด่นชัด		เขตที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่เด่นชัด	
	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน
อ่างทอง	3	353	1	102
แม่ไม้	1	170	4	98
บ่อผุด	2	63	1	145
	3	101	4	93
มะเร็ต	5	102	6	106
	4	92	3	65
ลิปะน้อย	1	93	2	105
รวม		974		714

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบระบบ (Systematic Sampling) ซึ่งจะได้
ครัวเรือนตัวอย่างในทุกอันดับที่ 10 ครัวเรือน ครอบคลุมเป้าหมายที่วางเอาไว้จำนวน
246 ชุด

ขั้นที่ 4 สำหรับขั้นตอนสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยนำครัวเรือนตัวอย่างที่ตกเป็นตัวอย่าง
ในการศึกษาครั้งนี้มาสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Proportional Stratified Sampling)
โดยแบ่งสัดส่วนไปตามกลุ่มอาชีพ ฮันไตแก่ กลุ่มบริการ กลุ่มการค้า และกลุ่มเกษตรกรรม
เป็นอัตราส่วนร้อยละ 60 20 และ 20 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนครัวเรือนตัวอย่างในท้องที่บริเวณเกาะลัมบู จ้าแนกตามประเภท

ตำบล	เขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวเด่นชัด			เขตที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวไม่เด่นชัด		
	กลุ่มบริการ	กลุ่มการค้า	กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มบริการ	กลุ่มการค้า	กลุ่มเกษตรกร
อ่างทอง	31	10	10	9	3	3
แม่เฒ่า	15	5	5	8	3	3
บ่อผุด	23	8	8	30	10	10
มะเร็ต	9	2	2	6	2	2
ลিপะน้อย	8	3	3	9	3	3
รวม	86	28	28	62	21	21
	142			104		

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 2.1 ตำราและเอกสารสิ่งตีพิมพ์ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชน
- 2.2 แผนที่เกาะลันตา มาตรฐาน 1:3,000 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื
- 2.3 แผนที่อำเภอเกาะลันตา มาตรฐาน 1: 50,000 ของกรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม
- 2.4 แผนที่สภาพการใช้ที่ดินในบริเวณเกาะลันตา มาตรฐาน 1: 50,000 ของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.5 แผนที่ลุ่มน้ำเกาะลันตา มาตรฐาน 1: 100,000 ของกองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- 2.6 แผนที่ทางหลวงแผ่นดินในเขตลุ่มน้ำเกาะลันตา มาตรฐาน 1: 50,000 ของแขวงทางหลวงสุราษฎร์ธานี เขตการทางนครศรีธรรมราช กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม
- 2.7 แบบสอบถาม เพื่อการสอบถามประชากรชาวเกาะลันตา ตามวัตถุประสงค์และลุ่มนตริฐานการวิจัย
- 2.8 สเตริโอสโคป
- 2.9 เครื่องมือวัดระยะทางในแผนที่
- 2.10 ภาพถ่ายทางอากาศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลประเภทปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยได้มาจากแหล่งที่มาหลาย ๆ แห่งด้วยกัน (ตารางที่ 3) อีกทั้งมีหลายขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย (แผนภูมิ 1) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

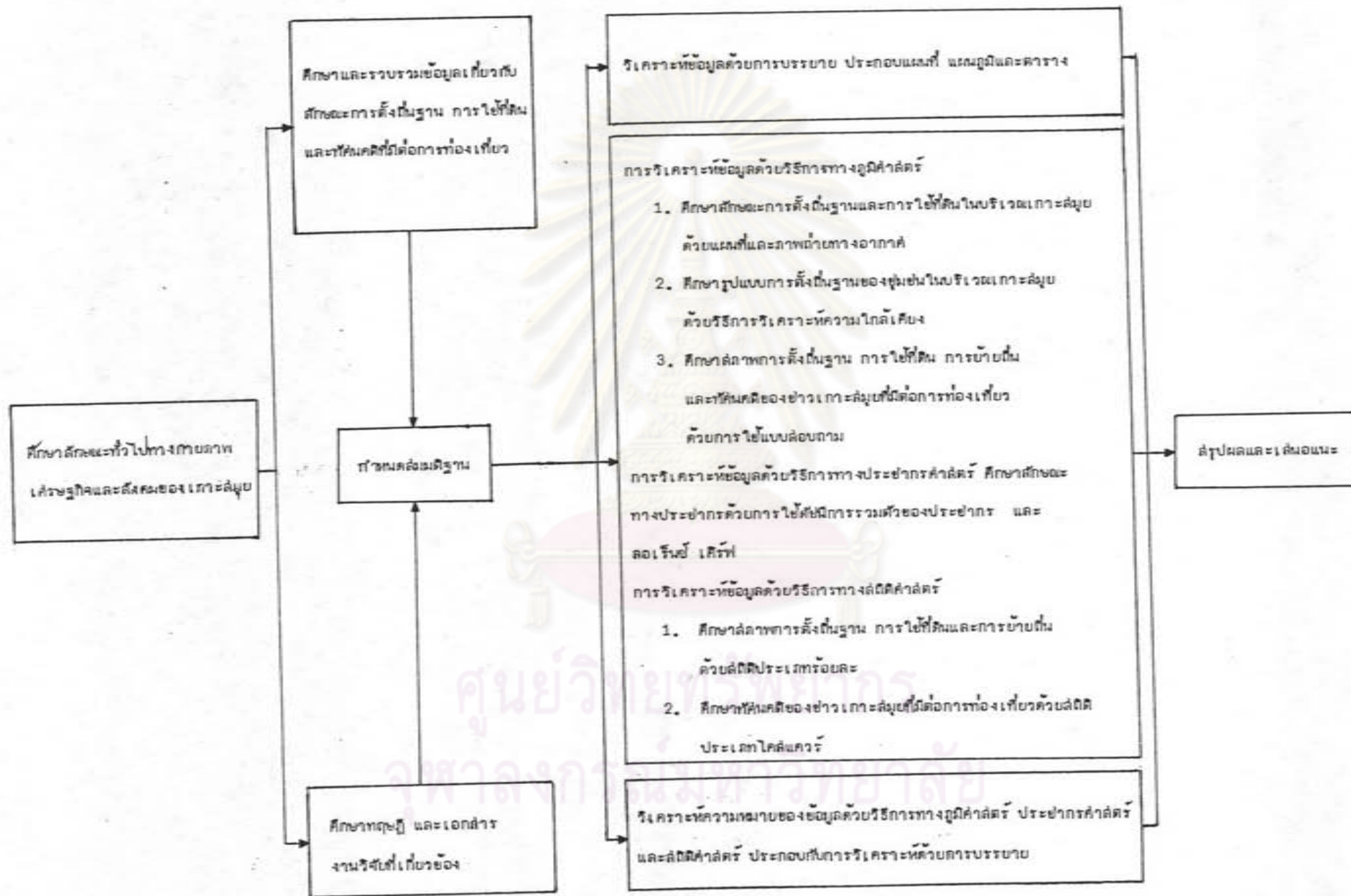
- 3.1 การสังเกตและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อสำรวจจุดทำงานในการวางแผนเก็บข้อมูล

- 3.2 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย
- 3.3 การสำรวจภาคสนามและแปลภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน ตลอดจนการใช้ที่ดินเพื่อธุรกิจท่องเที่ยวของชาวเกาะ
- 3.4 การเก็บข้อมูลสนาม โดยการสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามชุดแรกที่ร่างไว้เพื่อการทดสอบ (Pre-test) พร้อมทั้งฝึกซ้อมพร้อมของแบบสอบถามเพื่อการแก้ไขในโอกาสต่อไป
- 3.5 การเก็บข้อมูลสนาม โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ตัดระเตรียมไว้แล้ว ไปสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างชาวเกาะลุมพินีที่มีอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยวตามที่สุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 246 ชุด ทั้งนี้เพื่อเสริมข้อมูลที่ยังขาดตกบกพร่องอยู่
- 3.6 การวัดระยะทางในแผนที่ระหว่างตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน

ตารางที่ 3 แหล่งที่มาและประเภทของข้อมูลที่มาใช้ประกอบการวิจัย

แหล่งที่มาของข้อมูล	ประเภทของข้อมูล
กรมแผนที่ดิน	สถิติเกี่ยวกับสภาพการใช้ที่ดินในเขตเกาะลุมพินี
กรมการค้าสินค้า	สถิติเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อค้าส่งสินค้าในเขตเกาะลุมพินี
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	สถิติเกี่ยวกับการใช้กระแสไฟฟ้าในเขตเกาะลุมพินี
บริษัท ลัทธลแอร์ จำกัด	สถิติเกี่ยวกับเนื้อที่สนามบินเกาะลุมพินี
สำนักงานอำเภอเกาะลุมพินี	สถิติเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรในเขตเกาะลุมพินี
	สถิติเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาในเขตเกาะลุมพินี
	สถิติเกี่ยวกับเนื้อที่ป่าไม้ในเขตเกาะลุมพินี
	สถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากรในเขตเกาะลุมพินี
	สถิติเกี่ยวกับจำนวนที่พักแรมในเขตเกาะลุมพินี
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รายละเอียดเกี่ยวกับฤดูกาลท่องเที่ยว ทวีพยากรณ์
แห่งประเทศไทย	การท่องเที่ยว การคมนาคม และตลาดการท่องเที่ยวของเกาะลุมพินี

แผนภูมิ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

4. กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การตรวจสอบความถูกต้องและแจกแจงความถี่ของข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง ๙๓ระเบียบและสร้างคู่มือลงรหัส โดยปรับปรุงข้อมูลให้อยู่ในระดับข้อมูลประเภทกลุ่ม (Nominal) ประเภทช่วง (Interval) และประเภทอัตราส่วน (Ratio) ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติค่าลำดับต่อไป

4.2 การประมวลผลข้อมูล หลังจากที่ได้จัดระเบียบและลงรหัสข้อมูลแล้ว ก็นำข้อมูลทั้งหมดนี้ไปบันทึกผลโดยวิธีการเจาะบัตร และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS^X (Statistical Package for the Social Science)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยใช้หลักการทางสถิติ-ค่าลำดับและภูมิค่าลำดับ ดังต่อไปนี้คือ

4.3.1 สถิติเบื้องต้นสำหรับการอธิบายข้อมูลทั่วไป เช่นได้แก่ ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetics Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3.2 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาที่สัมพันธ์ของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

4.3.3 การวิเคราะห์หารูปแบบการกระจายของชุมชน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ความใกล้เคียง (Nearest-Neighbor Analysis) (Clark & Evans, 1954) ซึ่งใช้วิธีคำนวณที่เรียกว่า R-scale และ เมื่อหาค่า R-scale ได้แล้ว จึงนำค่าที่ได้มาจำแนกตามรูปแบบ (Pattern) ดังต่อไปนี้

ค่า 0.00 - 0.70 การกระจายแบบสุ่มกลุ่มเป็นกระจุก

ค่า 0.70 - 1.40 การกระจายแบบสุ่ม

ค่า 1.40 - 2.14 การกระจายแบบสม่ำเสมอ